

81- Ba thầy thuốc giỏi.

Ông thầy thuốc với ba người học trò.

Một ông thầy thuốc già, chữa bệnh giỏi có tiếng. Phải khi ông ốm nặng, các học trò đến châu chực, thuốc thang bên cạnh. Ông cố giọng nói rằng: " Lão biết mình lão đã đến ngày tận số rồi, nhưng lão có nhắm mắt, cũng cam lòng, vì lão có để lại cho đời được ba thầy thuốc rất hay ". Ông nói đến đây, nhọc quá, phải nghỉ. Các thầy thuốc học trò thấy ông nói thế, đều lắng tai nghe, ai cũng nghỉ bụng, trong ba người ấy, thế nào có tên mình. Ông nghỉ rồi lại nói: " Trong ba thầy thuốc ấy, thì hay nhất là thầy Sạch sẽ, thứ nhì là thầy Điều độ, thứ ba là thầy Thể thao. Sau khi lão mất rồi, nếu các anh biết theo ba thầy ấy mà chữa cho người ta, thì thiên hạ khỏi được bao nhiêu là bệnh tật ".

Sạch Sẽ, Điều Độ, Thể Thao là ba thầy thuốc giỏi.

82- Phải có thứ tự.

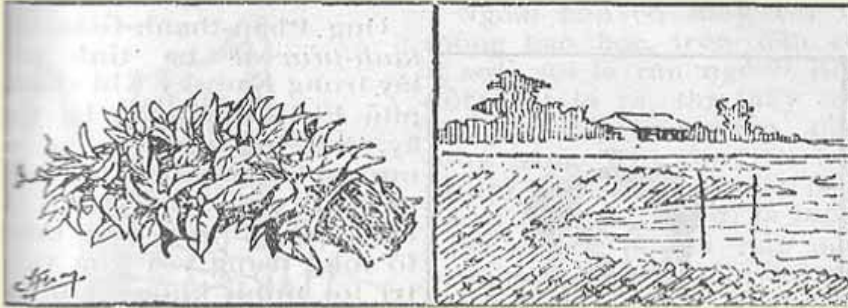

Con Phong gấp áo.

Đồng hồ đánh bảy giờ Con Phong ung dung gấp sách đi học. Trong cặp nó đã sắp sẵn đủ cả sách, vở, bút, mực, bút chì và những đồ dùng khác. Ở lớp học cần đến cái gì là có ngay. Nó không bỏ quên hay mất cái gì bao giờ. Hết buổi học về, Phong thay áo, treo trên mắc hay xếp vào rươnggrát cẩn thận. Nên quần áo của Phong lúc nào cũng như mới. Cả đến những chăn, gối, ở trên giường, giày, guốc để dưới đất, các đồ chơi để trong rương Phong cũng thu xếp đầu vào đây, thật là gọn ghẽ. Nên khi dùng đến cái gì, là thấy ngay, không phải tìm mất công mất thời giờ. Phong là một đứa bé có thứ tự ta nên bắt chước.

Đồ đạc xếp đặt có thứ tự.

83- Rau muống.

Bó rau muống.

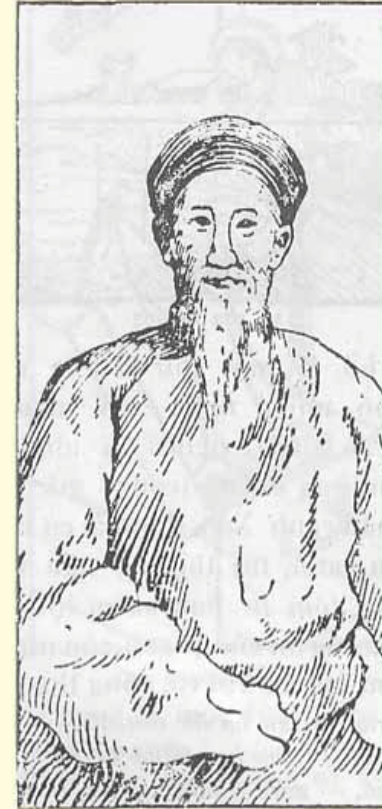
Ao rau muống

Rau muống mọc ở các ao hồ, là một thứ rau ta rất hay ăn. Người ta hái và bó nhiều ngọn với nhau, thành từng mớ, các ngọn rau có lá, người ta nhặt những lá sâu, lá úa và bỏ những cọng già đi, rồi đem luộc, hoặc xào, hoặc nấu canh. Xào thì phải có mỡ và thường cho thêm tỏi.

Nấu canh, thì thường nấu với tương, hoặc nấu với cua đồng, tôm he hay sườn heo. Rau muống luộc mà chấm với tương ăn cũng ngon; còn nước luộc rau thì đem chan vào cơm mà ăn với cá, cũng thú vị.

Còn ăn rau muống, còn đây chum tương.

84 - Ông Phan thanh Giản.

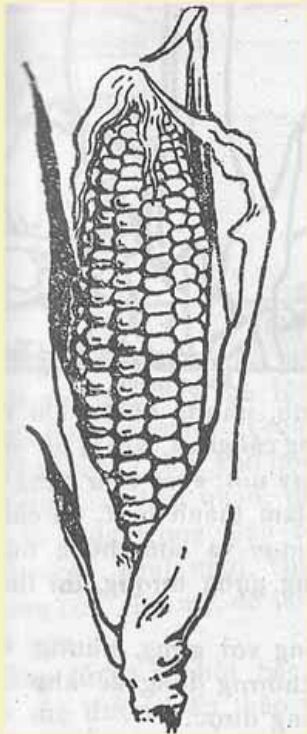
Ông Phan thanh Giản

Ông Phan thanh Giản làm kinh lược sứ ba tỉnh phía tây trong nam Kỳ. Khi chánh phủ Pháp đánh lấy ba tỉnh ấy, ông biết rằng chống với nước Pháp không được nào, mới truyền đem thành trì ra nộp. Nhưng ông muốn tỏ lòng trung với vua và tự trị tội mình không giữ nổi tỉnh thành cho nước, ông bèn uống thuốc độc tự tử.

Chánh phủ Pháp thấy ông là một bậc vĩ nhân mà chết như thế, lấy làm cảm phục lắm, mới làm ma cho ông rất trọng thể, cho một chiếc tàu chiến đem linh cữu ông về quê ông, lúc chôn có lính tây làm lễ chào.

Người Pháp làm ma cho ông Giản rất trọng thể.

85 - Bắp ngô.

Bắp ngô.

Ngòai bắp có mấy cái lá bao bọc, trên đầu có ít sợi, gọi là râu ngô. Lột hết lá ra, thì thấy các hạt ngô xếp liền nhau, đều từng hàng. Khi lấy hạt đi, thì lấy cái lõi. Ngô để cả bắp, thì người ta luộc, hoặc nướng mà ăn.

Bắp nào càng non bao nhiêu, thì ăn càng ngọt bấy nhiêu. Ngô thật già, thì người ta lấy hạt ra, phơi khô để dành. Rồi rang bông, gọi là bắp rang, hoặc bung như, gọi là ngô bung ăn cũng ngon. Có khi người ta nấu lẫn với com mà ăn.

Ngô nấu lẫn với com ăn cũng được.

86 - Gừng và Riềng.

Khóm gừng

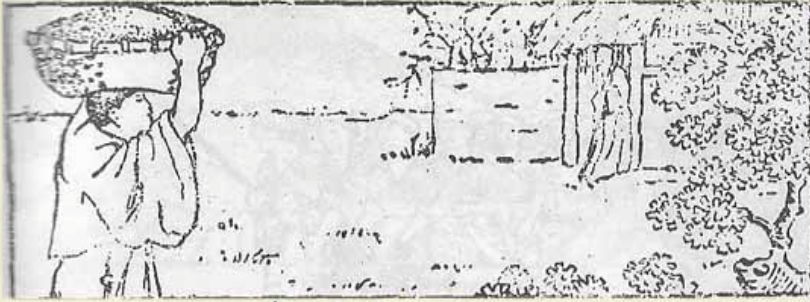
Khóm riềng.

Củ gừng thường có lăm nhánh, nhưng nhiều khi nó vắn vẹo, sù sì, không ra hình dạng cái gì cả. Nhấm nó vào lưỡi, thì thấy cay, nên người ta hay nói: "cay như gừng". Thế mà gừng nấu với đường, làm thành mứt, ăn cũng ngon. Gừng lại dùng làm đồ gia vị và làm thuốc nữa. Khi đau bụng mà ăn một miếng gừng nướng, thì thấy nóng bụng và đỡ ngay.

Riềng cũng thuộc về một giống với gừng, nhưng củ nó đỏ và vị nó thì hắc. Riềng thường dùng để kho cá, nấu giả cay và làm đồ gia vị cũng được.

Gừng thì cay, riềng thì hắc.

87 - Chuyện ông Tử Lộ.

Ông Tử Lộ đội gạo.

Ông Tử Lộ, xưa nhà nghèo, phải đi đội gạo để lấy tiền nuôi cha mẹ. Vậy mà lúc nào ông cũng lấy làm vui vẻ trong lòng, vì có thế thì con mới tỏ hết lòng hiếu với cha mẹ. Về sau, ông chịu khó học tập, thành người có danh vọng, khi được đi làm quan, thì cha mẹ đã khuất núi cả. Nên tuy là sang trọng giàu có, mà lúc nào ông cũng có ý buồn rầu nghĩ ngợi. Ông thường phàn nàn, tiếc rằng không còn cha mẹ để lại đội gạo, lấy tiền nuôi nấng như khi xưa. Ông tử Lộ là một bậc hiền triết thuở xưa, ăn ở với cha mẹ được hiếu thảo như thế, ta há chẳng nên trông đó mà bắt chước hay sao! Lúc cha mẹ còn, ta phải dốc lòng thờ phụng cho hết đạo làm con.

Con phải hết lòng thờ phụng cha mẹ.

88 - Giặc khách ở Bắc Kỳ.

Quân Cờ Đen.

Về đời vua tự Đức, có những bọn giặc khách gọi là Cờ Đen và Cờ Vàng tràn sang Bắc Kỳ ta, đi đến đâu phá hại dân sự, đốt cháy làng mạc, bắt hiếp đàn bà con trẻ đến đây. Chúng tàn phá đến nỗi ngày nay, nói đến chúng mà dân sự vẫn còn khiếp sợ. Lại thêm những quân trộm cướp bắt lương trong nước nhập đảng với chúng nữa. Đang khi ấy thì có những "giặc Tàu ô" quấy nhiễu ngoài ven biển xứ Bắc Kỳ và tàn phá những làng mạc vùng đó. Mãi đến lúc nước Pháp đặt cuộc bảo hộ rồi, cho quân lính đi dẹp, giặc mới tan mà trong nước trước bị loạn lạc mãi bấy giờ mới được yên.

Giặc khách tàn phá các làng.

89 - Phải bạo dạn mới được.

Thằng Ba hoảng sợ.

Thằng Ba vào giường ngủ. Đèn đuốc tắt cả rồi, Ba hoảng sợ kéo chăn (mền) trùm kín mít. Một lát, vừa mở chăn ra, Ba kêu lên một tiếng: " Ồi chao! Có người đứng rình bên ven tường !" Bà mẹ nghe tiếng, vội vàng cầm đèn chạy vào hỏi: " Cái gì thế, cái gì mà kêu thế ?

- Ồi chao! có người...

-Người đâu ?... đâu nào ?

Ba ngồm (xồm) dậy, trỏ vào tường, thì ra chỉ có cái áo treo ở đấy. Lúc bấy giờ Ba mới hoàn hồn.

Bà mẹ vừa cười vừa nói: " Rõ sợ hão huyền. Con trai đâu mà nhút nhát như vậy!"

Ba lấy làm xấu hổ, lại nằm xuống ngủ.

Người ta phải bạo dạn mới được.

90 - Chuyện Sơn Tinh, Thủy Tinh.

Sơn Tinh, Thủy Tinh đánh nhau.

Tục truyền rằng vua Hùng Vương thứ mười tám có người con gái rất đẹp. Sơn tinh và Thủy Tinh đều muốn hỏi làm vợ. Hùng vương hẹn ai đem đồ lễ đến trước, thì gả con cho. Sáng hôm sau, Sơn tinh đến trước, lấy được vợ đem lên núi. Thủy Tinh đến sau, tức giận lắm, bèn làm mưa to gió lớn, rồi dâng nước lên đánh Sơn Tinh. Sơn tinh ở trên núi, hễ nước lên cao bao nhiêu thì lại làm núi cao bấy nhiêu. Thủy Tinh đánh mãi không được, phải rút về. Nhưng từ đó về sau, năm nào Sơn Tinh và Thủy Tinh cũng đánh nhau một lần. Khi hai bên đánh nhau thì trời mưa, nước sông lên mênh mông làm hại cả đồng điền.

Trời nắng thì trời lại mưa.